

SAMBAND

No. 42 Oktober 1911

„Samband“, — fortsættelse af kvartalstidstet *Baldris Helsing* — udkommer hver maaned, er tilegnet bygdelagbevægelsen, og vil søge at fremme bygdelagenes formaal og arbejde for deres frengang og trivsel. Abonnementspris, \$1.00 aaret; enkelte hefter 10 cents hvert. Udgives af Samband Publishing Association, Minneapolis, Minn.

Bestyrer og redaktør:

A. A. Veblen,
Stillwater, Minn.

ISSUED MONTHLY AT MINNEAPOLIS, MINN.

Entered as second-class matter December 5, 1910, at the post office at Minneapolis, Minn., under the Act of March 3, 1879.

AUGSBURG Publishing House

PUBLISHERS & IMPORTERS
PRINTERS & BINDERS

425-429 S. 4th Street
Minneapolis, Minn.

Luth Jaeger,

with **CORSER INVESTMENT COMPANY.**

New York Life Building, - - Minneapolis, Minn.

Offers his services in the matter of selling and buying **Minneapolis** and suburban

Real Estate and Northwestern Farms and Lands

Write to him.

PIANOER og ORGLER

Ikke for at vise frem noget billede, men for at faa tilladelse til at henlede Deres opmærksomhed paa vort store lager af instrumenter, da det vil interessere enhver musikelskende.

Skriv efter vor katalog og nævn hvad som ønskes, piano, pipeorgel, kapelorgel eller husorgel. Nævn "Samband".

Northwestern Music House,

CARL RAUGLAND

520 - 2nd Ave. S., Minneapolis, Minn.

DEN KATOLSKE FARE.

Bogen om Gustav Adolf og Trediveaarskrigen og den katolske Fare i Amerika, af A. Fryxell, Dr. H. G. Stub o. a., indb. \$1.00, heftet 75 cents, portofrit, faaes ved at skrive til udgiveren, **Rev. E. Jensen**, 2516 14th Ave. S., Minneapolis, Minn. — Paa det kraftigste anbefalet af U. S. Senator Knute Nelson og kirkebladene.

Samband

(continuation of Valdris Helsing)

is a monthly magazine devoted to old country folk-lore, tradition, and history, and historical and biographical sketches from the Norwegian settlements in America. It is especially dedicated to the **bygdelag** movement among Americans of Norwegian origin or descent, and seeks to further the growth of the bygdelag societies and the attainment of their aims and objects.

Subscription price, \$1.00 a year.

Single copies, 10 cents.

Published at 322 Cedar Ave., Minneapolis, Minn., by the **Samband Publishing Association.**

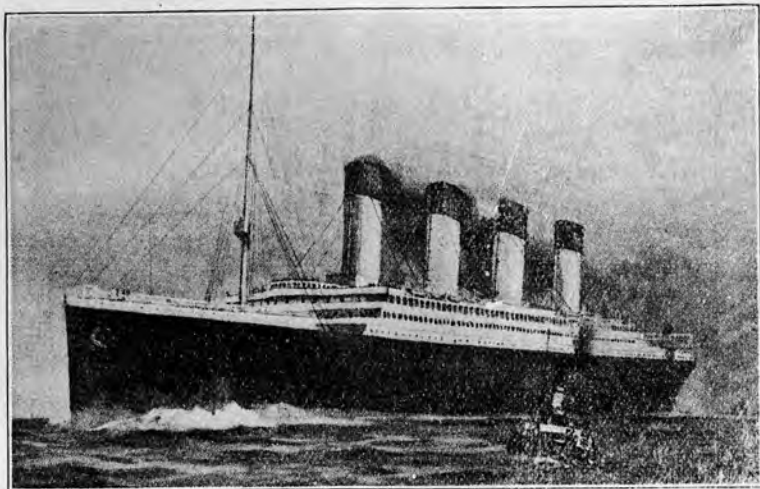
Manager and editor:

A. A. Veblen,

Stillwater, Minn.

Indhold af No. 42, Oktober 1911:

	Side.
Fra bestyreren	353
Fællesopgaver for Bygdelagene. R. J. Meland.	354
Gydasteinen ved Høris-kjyrkja. Hallvard Bergh.	358
Førnesbronnen. En mærkelig vise fra den sorte døds tid. Dr. O. E. Hagen.	363
Albany smaastubber. Dr. J. S. Johnson.	369
Brev fra Guri Busterud fra Olava Kampen. C. N. Remme.	371
Beretning om Valdrisstevnet 1911.	372
Festtalen. Pastor A. H. Belgum.	379
Velkomsthilsen. K. O. Brekken.	388
Til Valdrisgjæstebøet 1911. Knut Kjøs.	389
En hilsen fra Vang. J. O. Qvale.	390
Uddrag af de finansielle indberetninger.	392

The White Star Line

“OLYMPIC” and “TITANIC”

45,324 Tons

Største og fineste Dampskibe i Verden.

En Billet med White Star Line

Er en Garanti for en sikker, bekvem og hyggelig Reise med en af Verdens største, fineste, hurtigste og mest moderne Dampskibe.

Køipladse i private Rum for 2 eller 4 Personer bør reserveres itide. Dampskibsroute og Hvide Stjerneliniens billigste Billetpriiser samt nærmere Oplysninger om Reisen sendes frit paa Anmodning.

Man henvende sig til

O. E. BRECKE,

NORTHW. PASSENGER AGENT

119 & 121 SO. 3RD ST., - MINNEAPOLIS, MINN.

IV

Samband.

No. 42

Oktober

1911

Fra bestyreren.

Dette er det afsluttende, eller 12te hefte af „Samband“s første aargang, og vi leverer da titelblad og fuldstændig alfabetisk indholdsfortegnelse for hele aargangen, og en liste over forfatterne for aaret. Af bekvemmelighedshensyn er dette indbefattet i de 4 blade midterst i heftet. Det er da meningen at naar man binder aargangen blir disse fire blade sat først i bindet.

* * *

Beretningen om Valdrisstevnet kan betragtes som et slags anhang til heftets almindelige læsestof, og der er tilføjet 16 sider ekstra, saa at der er ialt 48 sider istedetfor 32, som ellers er heftets størrelse. Bladets ikke-valdrikkende læsere faar saaledes et fuldt hefte med almindeligt stof, og denne beretning atpaa, mens Valdris Sambands medlemmer faar et for dem mer end almindelig interessant nummer.

* * *

Det kan være paa sin plads her at gjøre opmærksom paa, at denne aargang udgjør en bog paa akkurat 400 sider, hvilket ikke kan kaldes nogen liden bog for en dollar, og det af nyt, godt læsestof. Men faar bladet den støtte det bør ha, kan man vente at det vokser, ved siden af at man vil gjøre alt muligt for at forbedre det i alle retninger. Med tak for det forløbne aar, haaber vi at faa holde hyggeligt samkvem med en fjerde voksende læsefreds gennem det kommende aar.

Fællesopgaver for Bygdelagene.

Bygdelagsbevægelsen har nu freudet saa langt frem, at der ikke længere er nogen tvil om dens levedygtighed, samt berettigelse. Om alle de forskjellige bygdelag i Norge, hvorfra der findes udvandrere i dette land vil stifte et eget lag eller ei er vel tvilsomt, og det vil heller ikke gjøre saa meget til eller fra. De allerfleste vil nok komme til at gjøre det. Derom er eller kan der neppe være nogen tvil længere, at dømme efter den fremgang og tilslutning denne bevægelse i det senere har havt. Og efterhvert, som disse lag faar ordnet sine egne jager saa nogenlunde tilfredsstillende, saa vil der lidt efter lidt, uidentvil, bli fælles samvirke i baade denne og hin ting, som er af mere almindelig karakter og beskaffenhed. Som en af de mange fælles gjøremaal, som jeg tror bygdelagene burde med tiden se at gjøre nogen ting for, er udflytningen fra de ældre settementer. Der drager nu i snevejs af bore folk ud i Nordvesten eller helt til Canada for at finde sig fremtidige hjem, da landet i de gamle strøg er blet saa kostbart, at det er nærsagt umuligt, for den mindre bemidlede til at kunne kjøbe sig land der, eller om en har midler, men mange børn, hvem han gjerne vilde se omkring sig paa hver sin farm saa er der ikke land nok at saa kjøbt enkelte steder for nogen pris. Derfor drager der nu i massevejs ud baade af de mindre bemidlede saavel som mange, som ønsker sig mere albuerrum. Men hvor skal de hen? Det er det første vanskelige problem eller spørgsmaal. En del har vel kjendte paa andre strøg og skriver eller opsjøger dem for at finde ud om der ikke skal findes land eller farme tilsalgs. Og mange finder vel saaledes hvad de ønsker, men andre gaar det langsomt, at finde et passende sted, hvor landet er godt og priserne rimelige. Men selv efterat det har lykkes baade denne og hin at finde det slags land, de

søgte efter og de saa faar slaa sig ned og ordnet sig saa nogenlunde godt paa det nye sted saa opdager de, at de kanse er omtrent de eneste norske eller om de ogsaa vidste om, at der ingen norske var i det strøg, saa troede de, at der snart vilde flytte andre norske ind. Landagenterne har jo mange slags maader, at saa lokke folk til sine respektive strøg, som de er mest interesserede i og kan de først saa nogen til at kjøbe land i et nyt strøg saa mener de nok, at de skal saa andre af samme nationalitet efter. Og det slaar mangen gang til, men i mange tilfælde mislykkes det ogsaa. Men hvorledes kunde man nu, for en del ialfald, raade bod paa dette, eller hvorledes kunde her bli et fælles arbejde for bygdelagene, tænker maasse baade denne og hin? Jo, min tanke er denne, og jeg tror ikke den er bare en „utopisk drøm“, som ikke kunde realiseres, men en praktisk plan. Der er nu, som vi alle kjender til „information bureaus“ af forskjellige slags og de er uidentvil til megen hjælp i mange henseender i de ting og paa de omraader det gjælder. Hvorfor kunde man ikke saa istand et saadant „bureau“, som kunde indhente oplysninger om de nye strøg, hvor der er land tilsalgs saa at naar nogen vilde ud paa nye eller fremmede trakter, at se sig om efter land eller fremtidigt hjem, at de da kunde vide om et bestemt sted, hvor de kunde saa sikre og paalidelige oplysninger, uden at være henvist til landagenter, som i mange tilfælde ikke altid er saa paalidelige og troværdige, som ønskeligt kunde være.

Der er jo nu mange baade norske og tyske kolonisations-selskaber, som har sat sig som maal, at hjælpe sin egen nationalitet, i særdeleshed, men da disse er private selskaber saa maa de stole paa sin landhandel for udgifter og erstatning for arbeidet. Dog er der vel neppe nogen tvil om, at de alligevel ogsaa har været til stor hjælp for mange, som maatte drage ud for at opsjøge sig et hjem paa fremmede trakter. Men da disse

jelskaber er styret af private personer, som er mindre kjendte, og da der hos vort norske folk ikke findes saa lidet af mistro til ukjendte personer, om de er noksaa ærlige og brave folk, saa vilde denne uleilighed for en stor del borttages derved, at de forskjellige bygdelag i fællesskab valgte en komite, som havde dette som sit hverv og som udførte arbeidet for løn. Mistanken om feilagtige oplysninger eller svig og bedrag vilde da bli ryddet afveien.

Men hvorledes skulde man saa saa denne kommission valgt og ansat, og hvorledes skulde den kunne udføre dette, nærsagt, herkules arbejde? Der vilde nok i begyndelsen bli noksaa mange vanskeligheder, at bekjempe, men jeg tror dog ikke, at disse vilde viise sig at være uoverkommelige. Sjik man de rette Mænd i spidsen for dette arbejde, saa vilde de nok inden saa svært lang tid, kunne gjøre ikke saa lidet med at saa eller indhente oplysninger fra de forskjellige tragter, samt ogsaa besøge enkelte strøg, hvor der kunde være nogen jandjynlighed for, at danne et større settlement. Som vi alle ved, saa er der nu paa mange Steder i de gamle settlementer en hel del fra samme tragt i Norge, og derjom man saa ønskede saa kunde der i de nye settlementer ogsaa bli en hel del bygdefolk bojatte nær hinanden, om de lagde vind derpaa. Sjøevdsjagen, tror jeg dog vilde være, at saa saa mange norske, som muligt, i nærheden af hinanden nanjeet hvilken bygd i Norge de er fra, baade af henjyn til skoler og kirker; thi som det nu ofte er, saa er de norske saa spredte i de nye strøg, at det er meget vanskeligt at saa ordnet det tilfredsstillende baade med kirker og skoler. Og sjik man de norske samlet i større settlementer i de nye strøg ligesom de gamle, saa kunde man ogsaa saa det ordnet saa, at man sjik det norske sprog indført som undervisningsfag i den engelske skole; thi i flere stater giver nemlig loven nu tilladelse til at undervise en time om dagen i et fremmed sprog, og i

Kristofer Sagen i Reinlid. Han let eldste dotter si, — einaste dotter, si kristnast med Gyda-namnet. Valdriis-folki i Amerika for lifjo mange bonn som preste-folki her i Norig. Og det er dei foreldre, som er sælt i beit for namn aat smaa-gjentom sine. Svi kan dei daa kje kalle ei av dei Gyda? Sjer det! Ved presten kalle ei taa dei Gyda! Det er eit vent norsk namn, og ven og egta norsk var ho, som har det fyrste gongen. Gyda-steinen er vel eit vent minne, men venare endaa vore ei kvitflædd, bli smaa-frøken med blaae augo og gull-gult haar. Vil de daa la ho saa blaatt belte og blaae lange sløsfur i hatten, ja so bli det so mykje grujare. De meinar dette er spøk. Nei det er det inkje. Det er aalvor. Seretter kjem alle valdriske parfolk i straff, erso dei inkje har ei dotter som heiter — Gyda.

S a l l v a r d B e r g h.

Sørnesbroncu. En mærkelig vise fra den sorte døds tid.

Af Dr. D. E. Sagen.

En søndags eftermiddag i juni 1873 sad en klynge af mænd, unge og gamle, paa en beskyyget grønning paa den østlige side af Chippewafoden, hvor nu en del af byen Chippewa Falls ligger, og fordrev tiden med at fortælle eventyr og sagn og syngte viser. Jeg traf ogsaa til at komme der, og da jeg hørte, hvad de havde fore, slog jeg mig ogsaa ned iblandt dem. De var næsten alle møllearbejdere ligesom jeg. En telemarking i noget fremskreden alder førte an og syntes at være en gedigen jagnaand. Hans foredrag var fint og sprudlende af liv og varme, men især var han vidunderlig begavet til at syngte gamle viser. Fra sortedødens tid fortalte han iblandt mange andre det skjønne sagn om Galgrim og Gildgunna. Af viserne var der ingen som fængslede mig mere end „Sørnesbroncu“, som han sang til en gribende melodi. Se-

nerer forjogte jeg at oppføre manden, for om muligt at nedskrive baade jagn og viser, men da var han flyttet væk; han hørte nemlig ikke til møllelaget. Jeg har ofte angret paa, at jeg ikke strax lagde ivei med at aflokke ham noget af hans mærkelige sagnfundstaber. Hans navn kan jeg ikke længere erindre, men desbedre har jeg bevaret i hukommelsen mangt og meget af hvad han fortalte og sang. Det var mig saaledes en uanet glæde og overraskelse, da jeg i Telelagets hyperlige skrifter „Telejoga“, første hefte, som redaktøren Torfel Østlie godhedsfuldt tilstillede mig, fandt omtalte vise, og den tanke slog mig strax, at den burde gjøres bekjendt i videre kredse.

Visen er i alle henseender mærkelig, en høist interessant og, som det synes, næsten uændret overlevering fra hin tid. Hr. Østlie fortæller, at han fik den og mange andre fra Olav Tortveit, som var født i Fyrisdal 1829 og døde nogle aar siden i Buffalo River sjettementet i Clay co., Minn. Han fortæller endvidere, at den dygtige sagnsamlers Mikard Berge har erklæret, at visen er førstehaands, d. e., at dens tilbliven er omtrent samtidig med tildragelsen. Visen er øiensynlig ikke et produkt af nogen digter af senere aarhundreder, som ogsaa dens mange oldgamle ord og vendinger klart nok beviser. Tildragelsen var baade saa mærkelig og jælsom, at den iblandt det kvadelfsende telefolk temmelig snart antog poetisk form og gestalt. Mangt og meget taler for at visens tilbliven neppe kan sættes senere end til udgangen af det 14de aarhundrede.

Førnesbronnen.

Svartedauen foer lænd å strånd

Å sopa so mang' ei tilje. (1)

De vil eg no for sanno tru,

De var 'kje mæ Herrens vilje. (2)

Hjelpe os Gud å Maria møy, (3)

Å frels os alle av illi! (4)

I alle bygdir ho herja stygt
 Å øydde alle slags yrkje,
 Men på Møstrånd var naui alleverst,
 Der fekk dei 'kje liki te kyrkje. (5)
 Hjelpe os Gud å Maria møy
 Å gjev os alle styrkje!

Då gjore Gud eit under stort,
 Han styrde ein hest yvi hei'i
 Mæ liki på slæen te Rauland fram,
 Å alli han miste lei'i.
 Hjelpe os Gud å Maria møy
 Å tru som Gudsål (6) seie!

Førnesbronnen den hesten het,
 So vidt som segni hev fari.
 Han drog so mange den siste fær,
 Når frå heimen dei foer av gare.
 Hjelpe os Gud å Maria møy
 Å taka os væl i vari! (7)

Men so skulle de eingång hænde seg
 Der uppå den håge hei'i
 At trugabåndi (8) av Bronnen brast
 Der fonni ligg djup å brei'e.
 Hjelpe os Gud å Maria møy
 Å finne den rette lei'i!

Då hneggja Bronnen so høgt å hart
 Å kalla på mannahåndi;
 Å alle vidste, han var i nau,
 Då dei høyrde han heim på stråndi.
 Hjelpe os Gud å Maria møy
 Å frels os av all våndi!

So fekk han hjelp, å fram han kom
 Å vart fora mæ gron å høy.
 Men då han ha seinste (9) venda gjort,
 Då la han seg ne te døy. (10)
 Hjelpe os Gud å Jesus Krist
 Å fara frå heimsens (11) øy!

Følgende er nogle korthattede oplysende anmærkninger om ord og vendinger, som ikke længere bruges i telemålet, samt over andre dunkle steder.

1. Dette udsagn er bygget paa virkelighed og betyder: „og ryddede (affolkede) saa mangt et skib,“ tilje, oldn. thilja, dæksplanke, guldbord, eg. panel. Mange baade norske og danske optegnelser, beretter, at skibe, hvis mandskab var fuldstændig uddødt, drev ind paa kysterne. Paa det skib, som fra England bragte pesten til Bergen, døde mandskabet, medens det laa i havnen, hvorpaa sygdommen strax udbrød i byen.

2. Her har vi i unis kjendelige og tilforladelige ord folkets virkelige opfatning af den haarde hjemjøgelse. Nordens folk kunde ikke forjone sig med den tanke, at en kjærlig og barmhjertig Gud vilde straffe menneskeheden paa en saa skaanelløs og grusom maade. Derfor var det den almindelige folketro, at pesten var et værk af løsslupne onde magter. Saa skrækkelig var altsaa tilstanden under pesten, at de troestærke nordboere virkelig kom til den slutning, at afgrundshjerten og ikke den almægtige Jød ved roret i verdensstyrelsen. Dette er det logiske udbytte af disse mærkelige ord, og i dette rystende vidnesbyrds lys maa selv Boccaccios og Petrarca's poetiske og oratoriske glød blegne.

3. Disse ord er en oversættelse af invokationen til jomfru Maria. Dette mærkelig godt bevarede omkvæd er ægte katolsk og sætter tiden for vijens tilbliven langt ind i den katolske periode.

4. I udtrykket „av illi“ paa Kensington-runestenen har en del indfendere i bladene villet se en anglicisme. Denne vise med det samme udtryk turde nu gjøre saadanne udflugter upaakravede. Forøvrigt konstateres udtrykket ogsaa i den lomste dialekt, hvor det den dag idag hedder: „mæ ille aa mæ go'e“, „ilt sfa ille fordrive“, og endog vijens udtryk er tilladeligt, om det end lyder noget forældet. Substantivet „ille“ er et meget brugt ord og har ethist jaavel som syhist betydning.

5. Genimod enden af pestens rajen i bygderne ophørte de kirkelige jordfæstelser paa kirkegaardene. Den pligtro geistlighed var da somofteft uddød og der var jaaledes ingen kirkelig tjener til at forrette ved begravelserne eller læse julemesser for de afdøde. Men, forat de døende og døde ikke aldeles skulde berøves kirkens velsignelse, forordnede man, at hvilketjombhelst menighedslem kunde meddele den ved at fremgige et vist antal gange de vanlige bønner med

Credo, Pater noster & Ave Virgo Maria.

6. Gudsmaal, oldn. gudhsþjall, eng. gospel, tale om Gud, troeskære, Guds ord. En mærkelig overlevering. For det almindelige folk har ordet længe været uforstaaeligt.

7. I vari, oldn. i varetægt, men ogsaa iagt.

8. Trug, flettede vidjesaaler, som bindes paa hestens fødder; bruges i dyb sne eller paa jumpigt land.

9. Seinste, oldn. for sidste.

10. Om hermed menes, at hesten døde af udmattelse eller ogsaa af smitten lader sig neppe bestemme. At husdyr angreb og døde af pesten, er bevisligt.

11. Heimsens øy = Verden, et oldnorsk udtryk, jf. Heimsfringla, verdensrund, beboede lande.

Med hensyn til vijens indhold, saa er det min mening, at en usædvanlig og mærkelig tildragelse maa ligge til grund. Opdigtelser viser sjelden eller aldrig saadan levedygtighed,

endog iflædt poetisk dragt. I det høieste kan kun enkeltheder formodes at være udmykninger, men i dette fald er det næsten umuligt at udfille noget uden samtidig ogsaa at borttage fjærnen, thi dette er i grunden alt viden frembyder. Man kunde maasse betvile de mange færder hesten gjorde, men kunde den gjøre en færde frem og tilbage uden at styres af menneskehaand, saa kunde den ogsaa gjøre flere, naar passende forholdsregler toges. Desuden er der baade om hesten og hunden konstateret en mængde ligesaa underlige tildragelser, og længere end til det sandsynlige og forklarlige kan man ikke komme her, thi behjende parallelle sagn er endnu ikke opdukkede, hverken i disse eller andre egne.

Svarede og til hvilken grad viden har holdt frit med dialektens udvikling kunde ogsaa, om fornødent, lettelig paa-vises. Det mest isærjaldende er, at „aa“ bruges baade for konjunktionerne „of“ og for infinitivmærket „at“, i lighed baade med telemaalet og andre dialekter. Forresten synes de bevarede træk af videns oprindelige skikkelse at være baade mange nok og tilstrækkelige til lige indtil de fleste enkeltheder at gjøre dens sproglige rekonstruktion mulig og dermed muligens meget af datidens telemaal.

Opdagelsen af denne vise lader os ane, hvilke skatte endnu ligger forborgne paa det tause folkedyb, og alle sagnforfattere er hr. Dstelis tak skyldig, for at han reddede denne mærkelige fortidslevning fra forglemmelsen. Sville hyperlige motiver her findes for en idealistisk malers haand! Jeg nævner eksempelvis, det øieblik, da hesten, omgivet af skræklagne mennesker, med sit tunge læs af tilhullede lig lægger afsted fra en af gaardene paa Møstrand, eller idet han med brystne trugbaand og siddende fast i jnefonnen, ængstelig, men pligtro og med valkyriehestens modige blikke speidende ud i det fjerne, høit falder paa menneskehjælp, eller, idet han, ankommen til Nau-

lands kirkegaard, med langsomme afmaalte skridt alvorssjuld nærmer sig porten for at afgive sit uhyggelige læs til de tause tilhullede skikkelser, som venter ham der, eller, i det han udmattet og pestig rolig og med blikke af tilfredshed lægger sig ned for at dø.

Albany smaaftubber.

Af Dr. J. S. Johnson.

I en tidligere skisse under samme titel, fortaltes kortelig, hvorledes flertallet af seltlementets indbyggere ankom uventet og uden ceremoni mellem to dage, i en slump. Besynderlig nok lignede seltlementets sidste ende meget paa dets begyndelse i denne henseende. Bygden syntes at trives nok saa godt og bestod i mangfoldige aar, skjønt den ikke voksede som man kunde ha ventet. Men med engang gik den i stykker og blev borte. En liden stenkirke bygdes og en menighed organiseredes, som betjentes fra Rock Prairie, som anneks dertil. De fleste derboende hørte til et af tre ledende familier, Gaarder, Zensvold og Dokken, som alle tre igjen var sammengiftede frem og tilbage, paa langs og paa tværs, indtil det var vanskeligt at skille dem fra hverandre mer. De tre Zensvoldbrødre, Christian, Johannes og Gulbrand, var alle gifte med søstre, døtre af Syver Gaarder. Christian boede der indtil sin død i 1889 (jeg tror det var). Familien rejste da til Graettinger, Iowa, hvor enkens Siri og de fleste af dem endnu bor. En søn, Martin, er i White Salmon, Wash., og en anden, Syver, i Rafe, Iowa. Johannes med familie flyttede til Iowa, hvor han døde omtrent fem aar siden, og børnene bo i Cylinder og Depew, med undtagelse af den ældste søn, som er en af Duluth's mest fremragende advokater, og hvis navn har en god klang over hele nordvesten. Gulbrand flyttede til Perry, Wis., hvor han var

skolelærer og kirkefanger indtil sin død. Enken, Berthe, bor i Mt. Goreb, Wis. Og saa begyndte udvandringen at gribe om sig mer og mer, og om lidt var største delen af det gjenlevende Albany forflyttet til Palo Alto county, Iowa, hvor det næsten saa ud for en tid, som om et nyt Albany skulde opstaa. Lidt efter ankomsten af den større flok emigranter som jeg har nævnt, blev der spørgsmaal om hvordan endel af dem havde det, om de trang hjælp af noget slags; og saa blev Thore Skinningsrud udsat som emisjar for at udspiede forholdene blandt disse nybyggere, og gjorde altjaa som saadan en liden tur. Da hun kom tilbage spurgte de hende hvordan det stod til med dem. „Na jo!“ svarte hun, „e kan nok infji skjønne dee vanta dei nofo; dei ha baade mjølsjæk aa greikam!“

En yngre mand, som havde erhvervet sig adskillig ry for den store mængde kjernemelk som han havde til vane at drikke, flyttede til Brodhead. Ole Andreas Gaarder gjorde en tur til denne by, og da han kom hjem blev han spurgt om han havde set noget til denne udslytter, eller hørt hvordan han havde det. Jo, det havde han, men det er uhyre daarligt med ham nu. Sasjaa! Svad var det paafærde da? „Na,“ ja han, „han ha drøfje je saa rat fjørdærva paa saup, atte!“

Jeg kan ikke modstaa at nævne gamle Knud Liabergstøle fra Hallingdal, far til Selge Gaarders hustru. Han var bygdens Sjaf Walton, autoritet og mester i alt som vedgik fiske, enten det var med garn, „jøster“ eller at „meide“ med frog og snøre. Vil ogsaa erindre en mand som i mange henseende var en af bygdens mest foretagssomme mænd, ved navn Sveger. Han var blandt de allerførste i staten til at fabrikere amerikansk ost efter større maalestok. En datter, enke efter ovennævnte Ole Andreas Gaarder, bor endnu i Albany. En søn, Nils, gift med ældste datter efter Christian Jensvold, bor i Dakdale, North Dakota.

Brev til Guri Buxterud, Norge, fra Olava Kampen.
Gjengit af C. N. Remme.

Paa en uforklarlig maade har jeg Mijs Kampens underlige brev i min besiddelse og vil gjengi det i Samband. Det er ikke bare „Olive Camp“ som forvrænger sit norske navn, nogle uger efter ankomsten til Amerika, men tujinder af vore landsmænd gjør nok det samme. Og ikke det alene, men mangen en, saasnart man har lært nogle engelske ord, skriver dem i sine brev hjem og paa en saadan maade, at selv om de hjemme brugte en ordbog kunde de aldrig opdage meningen. At skrive saadant hjem viser bare hvor lidet man har lært i det ny land. Her følger brevet.

Direkte Guri!

Jeg filer saa at jeg maa reite dig et letter, at du kan understand hosjen jeg er gittin e laang her i dette kontri. Jeg har nu været her i tre monds og er opstesmed hos en fin jænti. Først gif jeg paa en hjap; men det var ikke steilis, sagde min fæller, og saa slutta jeg. Na Guri! du skulde bare være her! Her er saa neis, og du skulde se hvor dressji jeg er blevet — fin vest og store fjær paa hatten; og jeg sidder i parløren naar nogen gjør kaal paa mig. Jeg er engæst til en fin fæller og han triter mig med kændi hver torsdag naar jeg har min frida. Og saa gaar vi paa fiæter og paa færn og spæmmer vor monni librael. Vi var hos en rigtig svit ledi, som vi fjørpriisa, og det var greier kan du tro. Vi sang og vi dansed hele ivningen, og min baai tog mig paa karen som nu er ophita og varm. Vi belongser til hei fjøjeieti og prominent kompeni, bikaas jeg fik nylig en ny silk dress efter min misjjs, og nu er mit navn Olive Camp istedetfor det kommen navnet Olava Kampen.

Vi faar snart den store vørlsekspløsjon, saa du kan forjtaa,

vi er aaffel besji. Jeg døfter karpeten og mærer bæddene og det er aal. Jeg kunde ha mærrid en fin jæller, men saa loffæ han formeget, og det sagde lændledin var rong. Men du kan tro, det er neis med det, at du kan saa divaars naar du er teird af din hosbend. Ser er hard op just nu; men naar jeg kan spære nogen monni skal du saa mit pitsjer.

Surs truli Olive Camp.

Paa meddelerens opfordring tilspies forklaring over nogle af de kosteligste udtryk: — Filer, feel (føler) — Reite, write — Gittin e laang, getting along — Opstesmed, upstairs maid — Steilis, stylish — Neis, nice — Jæller, fellow (galant, frier) — Dresji, dressy — Vest, waist — Kaal, call (visit, besøg) — Engæst, engaged (trolobet) — Triter, treats (traf-terer) — Fridæ, free day — Svit, sweet (sød) — Baai, gut — Karen, sporvognen — Kommen, common (gement) — Vørsekspløsson, world's exposition — Aaffel besji, awful busy — Mærer bæddene, make the beds — Mærrid, married (giftet) — Loffæ, loafed (gik ledig) — Lændledin, landlady'n — Di-vaars, divorce — Teird, tired (træt, lei) — Pitsjer, picture (billede, portræt) — Surs truli, yours truly.

Beretning om Valdisstevnet 1911.

Lidlig paa eftermiddagen lørdag 9de September begyndte udenbysboende gjefter at indfinde sig i Ark Auditorium, hvor gjefteskomiteen allerede fra midten af formiddagen var i travl virksomhed med forberedelser til aftenens festlighed. Paa grund af det regnjulde veir hele den foregaaende del af ugen var fremmødet ikke fuldt saa talrigt som f. eks. ijsor; men veiret denne dag var dog vakkert. Forretningsmødet blev af formanden kaldt til orden henimod kl. 4:30 og følgende er et kort-

Samband

et maanedsskrift.

(fortsættelse af Valdris Helsing.)

Første aargang

No. 31—42.

November 1910—Oktober 1911.

Udgivet af Samband Publishing Association,
Minneapolis, Minn.

Indholdsfortegnelse.

Samband, 1ste Aarg. No. 31—42.

Naberg, Prof. A. D.	90
Albany Smaastykker, J. S. Johnson	262, 369
Amerikareise i jekstiaarene. G. J. Anderson.	57
Arkiv for bygdelagene. E. Kr. Johnson.	35
Arkiv, Bygdelagenes. Gisle Bothne.	130
„Before it is too late“. Ole Sollied.	95
Belsheim, G. S.	90
Bestyreren, Fra	33, 66, 353
Berge, Ole	156
Biografiske blanketter, De	16
Brevene, Udaf	62
Brev fra en abonnent	76
Brev fra Past. N. Anderson	175
Brev fra S. D. Benson	192
Brev fra Pope county, Minn.	92
Brudte aare, Den, Longfellow. (D. L. R.)	256
Bygdelagene og Samlingsstanken. A. A. Veblen	164
Bygdelag prat, Lidt. D. D. Eneſtvedt.	76
Bygdeſtebnerne, Om og fra	259
Emigranter. D. Jorgens.	176, 207
Emigranterne, En af, fra 1861. D. S. Opheim.	250
Epistel, En liden. J. C. Gran.	332
Far, bedſtefar og oldefar. G. G. Engen.	59
Feſttale ved Valdrisſtebnet 1911. A. S. Belgum.	379
Fisfetur, Minder fra en. S. Karlsgodt.	327
Folkelive i Valdres, Nye bilæto af. Hallvard Bergh	46

IV.

	Side.
Jørnesbronnen. En mærkelig vise fra den jorte døds tid.	
D. E. Hagen.	363
Fællesblad for lagene, et tilbud.	193
Fællesopgaver for bygdelagene. R. J. Meland.	354
Fællesorgan, Om. R. J. Meland.	74
Fællesmøderne 1909 og 1910, Beretninger fra	7
Fællesmøde, Beslutninger fra Bygdelagene	195
Gammelt fraa Valdres. Anmeldelse.	281
Gamleheimen. R. A. Sælle.	197
Goodhue co., Minn., Noget fra indvandringen til Bang i.	
G. R. Norfving.	151
Grautmoin. John P. Zvers.	120
Guld at faa for intet. J. S. Johnson.	318
Guldbryllup, Mr. og Mrs. Zver Klevens. D. J.	191
Gyda. Knut A. Sælle.	162
Gyda, Sagnet om	163
Gydas bauta. Billede.	161
Gydassteinen ved Hørisfjorkja. S. Bergh.	358
Hanson, Valdrisguttén J. C. M. J. Dieferud.	20
Hedals kirke i Valdres. D. E. Hagen.	296
Helgeson, Hon. S. L. (Valdris i U. S. Congress). J.	
Dieferud.	253
Helsing te Samband. R. A. Sælle.	97
Hilsen fra J. D. Osale, 1911.	390
Iowa county, Iowa, De norske i. B. L. Wick.	134
Jotunheimen, Tur til. C. N. Kemme.	26
Kampen, Brev fra Olava. C. N. Kemme.	371
Paa Kongevei. Anmeldelse.	254
Kunst og literatur, Nogle almindelige bemærkninger om.	
Zuul Dieferud.	124, 143, 187, 218, 240
Kølsrud'n kjøbte sig kjøstaav, Da. J. S. Johnson.	23
Liste over bygdelagene.	70, 128, 160, 287, 351

V.

	Side.
Lundefamilien.	289
Maanedsskriftet, Betragtninger i anledning. D. Jørgens.	4
Manden og bjørnen. D. J. Flaten.	238
Nationale kamp, Vor. Eftestøl.	269
Rome, Maske, Brev fra. G. J. Lomen.	255
Nordmændene hjemme og her.	321
Nordens natur i poesien. D. E. Hagen.	139
Norges rang som sjøfarende nation.	274
Norske Amerikaline, Den. J. Herman Gade.	232
Norfving, Boye. G. R. N.	124
Numedalskrøner, Sandfærdige. D. D. Enestvedt. 199, 236	
Numedøler ved Minnesota River. D. D. Enestvedt.	306
Nærødalen, J. J. S. Welhaven.	258
Nærødalen, Parti fra. Billede.	257
Optegnelser af Zver Kleven.	201
„Pawnee Peasant Boy, The“. Anmeldelse.	192
Pionerer, Vore. A. Bredeisen.	322
Reinli Kirke. Billede.	39
Reinli, Fra. S. B. Goff.	276
Reinli, Erindringer fra. D. Jørgens.	39, 81, 105
Reinli, En afskeds-scene i Ole Rustebakke.	223
Reisefælle, En farlig. R. N. Qualey.	329
Samband. Bj. Bjørnaraa.	72
Samband. D. G. Ristad.	99
Sambands opgave.	1
Sambands vanskelige opgave. T. T. Jorstad.	79
Sambirke. L. P. Thorkveen.	131
Sangskole, Klokken holder. J. S. Johnson.	101
Stjønsliteratur, Fra den nyere. Zuul Dieferud.	50
Skolehusets saga, Af. J. S. Johnson.	227
Skovkirken. Den gjenfundne kirke. D. E. Hagen.	333
Skrutbolds kirke, Sagnet om. Ole Skrutbold.	148

VI.

	Side.
Sol og Skygge. Vognotits.	159
Stevner, Bygdelags.	129
Stevnerne, Bygde.	195
Stevner, Valdrisstevnet og andre	317
Sæterliv og Solskin. Anmeldelse.	224
Taarniret. D. L. Kirkeberg.	88
Tante, Min. Holmes. (D. L. Kirkeberg).	349
Tidskrift, Forhandling om norsk.	34
Thronsfen, Knud.	91
Trolddomsproces, En. D. J. Flaten.	275
Uddrag af de finansielle indberetninger	392
Ulbestads bog.	191
Valdrisgjesteboet, Til, 1911. Knut Rjøs.	389
Valdrismøder.	286
Valdrisstevne i Manfred, N. D. D. S. Gedahl.	94
Valdrisstevnet 1911, Beretning om	372
Valdrisvisa. D. R. Mjftad.	122
Velformstilsen ved gjesteboet 1911. R. D. Brekken.	388
Vennisstrand, Gravstenene paa. C. N. Kemme.	221
Ventende ved porten. Bryant. (D. L. R.)	225
Vinterlengt. Bj. Bjørnaraa.	65
Vjterdølslaget, Lidt om. Th. Eggen.	98

Forfatterliste.

D. R. Mjftad, 122.
 G. J. Anderjon, 57.
 R. Anderjon, 175.
 H. G. Belgum, 379.
 S. D. Benjon, 192.
 Hallvård Bergh, 46, 358.
 B. Bjørnaraa, 65, 72.
 Gisle Bothne, 130.

VII.

M. Bredejen, 322.
 R. D. Brekken, 388.
 Bryant, 225.
 Juul Diejerud, 20, 50, 124, 143, 187, 218, 240.
 Eftestøl, 269.
 Th. Eggen, 7, 98, (195).
 D. D. Eneštvedt, 76, 199, 236, 306.
 G. G. Engen, 59.
 D. J. Flaten, 238, 275.
 J. German Gade, 232.
 J. C. Gran, 332.
 D. E. Hagen, 139, 296, 333, 363.
 D. S. Gedahl, 94.
 R. H. Sælle, 97, 162, 197.
 G. B. Hoff, 276.
 D. W. Holmes, 349.
 J. P. Ivers, 120.
 E. R. Johnsen, 35.
 J. S. Johnson, 23, 101, 227, 262, 318, 369.
 Ole Jorgens, 4, 39, 81, 105, 176, 207.
 L. L. Jorstad, 79.
 S. Kalrsgodt, 327.
 D. L. Kirkeberg, 88, 225, 349.
 R. Rjøs, 389.
 Iver Kleven, 201.
 G. J. Lomen, 255.
 Longfellow, 256.
 R. J. Meland, 74, 354.
 G. R. Norving, 151.
 D. G. Opheim, 92, 250.
 R. R. Qualey, 329.
 J. D. Quale, 390.

- C. N. Remme, 26, 221, 371.
 D. G. Ristad, 99.
 Ole Rustebakke, 223.
 Ole Skrutvold, 148.
 Ole Sollied, 95.
 L. P. Thorkveen, 131, (195), 321.
 Redaktion, 1, 7, 16, 33, 34, 66, 129, 164, (192), 193, 195,
 224, (254), 259, 287, 317, 353.
 Velhaven, 258.
 B. L. Wief, 134.

fattet uddrag af sekretær N. M. Sundheims rapport, visende alt i egenkab af forretning som mødet forretog sig.

En nominationskomite bestaaende af Austin Kvien, Galdor Bjørge og J. G. S. Weef blev nedsat. Sekretæren rapporterede angaaende Sambandets finanser, hvoraf status findes opgjort andetsteds i bladet. Ligeledes rapporterede formanden om Sambandets arbejde gennem det forløbne aar samt regnskaberne for Samband Publishing Association, og denne rapport findes ogsaa i uddrag opført i dette hefte af „Samband“. Til revisionskomite udnævntes Ole Rood og Henry Ingvaldson, som har gennemgaaet rapporterne og bevidnet at ha fundet dem korrekte.

Formanden frembragte for mødet hilser fra fraværende medlemmer og andre. Disse oplæstes senere under gjeftebøet, og er noteret i beretningen derfra. Det blev af formanden omtalt at der af nogle, vistnok feil underrettet medlemmer og udenforstaaende, var udtalt misnøje med hvad de kaldte dans ved gjeftebøerne. Emnet blev gjenstand for en kort samtale.

Paa forslag af redaktør Chr. Brandt vedtoges enstemmig en beslutning hvori Sambandet tilstemmer mindegavebevægelsen.

Det oplystes at Sambandets gode ven B. Anundsen i Decorah var syg og det blev paalagt sekretæren at sende ham mødets hilsen og denne sendte i henhold hertil følgende brev:

Hr. B. Anundsen,

Decorah, Iowa.

Valdris Samband samlet til aarsmøde i Minneapolis, Minn., den 9de Sept. 1911, erfarer med bedrøvelse at dets gamle ven og velnyder, B. Anundsen, er syg og lidende. Mødet sender ham hilsen og tak og et hjerteligt ønske om lettelse i trængselen.

Paa Sambandets vegne,
 N. M. Sundheim, sekretær.

Hilsener udveksledes med Gudbrandsdalslaget, som holdt møde samtidigt med Sambandet. Den hilsen som ifølge beslutning jendtes af sekretæren lød:

Til Gudbrandsdalslaget!

I Valdris Sambands forretningsmøde, afholdt i Ark Auditorium idag, besluttedes, at Sambandet jender Gudbrandsdalslaget sin venligste hilsen.

M. N. Beblen, formand,

M. M. Sundheim, sekretær.

Minneapolis, den 9de Sept. 1911.

Fra Gudbrandsdalslaget modtoges følgende hilsen:

Valdris Samband!

Til stevne forsamlet.

Høiviste hilsener!

Sygge, held og hæder
for hele hoben!

Gudbrandsdalslaget paa Norden Hall, Minneapolis,
Minn. 9de September 1911.

L. P. Thorveen, formand,

Svar Olstad, sekretær.

Nominationskomiteen indstillede følgende kandidater til embedsmænd og styre for kommende aar:

M. N. Beblen, formand,

Bendix Holdahl, viceformand,

M. M. Sundheim, sekretær,

D. N. Gain, Harald Thorson og Ole Rood, som alle blev valgt ved tilstemning.

Pastor L. Sverstad vilde faa forsamlingens opmærksomhed henvendt til de bestræbelser, som gjøres for at udvirke benaadning for en fange i Minnesotas statsfængsel, og ansøgningen derom til Board of Pardons oplæstes af formanden.

Mødet blev derefter hævet.

Om gjeitebøet vil vi fortælle ved at bruge rundhændt af redaktør Chr. Brandts udmerkede beretning i Decorah-Posten, men vil indsflette et par bemærkninger her og der.

Gjeitebøet — stebnets glanspunkt —, der tog sin begyndelse kl. 7 om aftenen, var ogsaa iaar en stor succes, ifjont der som følge af de uheldige veiforholde og andre aarsager ikke var fremmødt fuldt saa mange som ifjor. Men der var ialfald over 400 mennesker bænkedde om de lange, festlig dækkede borde, da formanden forlangte ordet med slag i bordet og ønskede gjeisterne velkommen.

Det bør anmerkes her, at arrangementet var fortrinligt, og at jerveringen, der udførtes af en flok unge, festklædte piger, foregik med en beundringsværdig ro, orden og præcision. Festkomiteen var den samme, som har forestaaet arrangementet ved flere foregaaende anledninger. Det kan ikke med sandhed siges, at komiteen overgik sig selv ved denne sidste anledning, for det kunde den ikke vel gjøre, men den gjorde det ialfald jaagodt som hidt — og væl so dæ. Netterne var fortrinlige, og blandt disse savnedes selvfølgelig ikke valdriens specielle delikatesser som spekekjød, leffe, fladbrød og rumegrant, so flaut i sit eie sløt, ikke at forglemme gammelosten, hvis liflige aroma impregnerede atmosfæren og vakte minder fra sætervang, fra fjeld og li og fjord.

Men det bedste „traktamentet“ var kjømaistaren, der ved sin overtagelse af herredømmet som aftenens festleder gjordes til gjenstand for bragende ovationer.

Gjeitebøet tog sin begyndelse med, at gamle pastor Nils Brandt læste bordbønnen, hvorefter det første og de to sidste vers af „Ja vi elsker“ blev affunget staaende af den hele forsamling, ledsaget af et orkester, hvilket hidt nævnte under bordjætningen og mellem talerne leverede flere vakre numre.

Kjømaistaren tog derpaa ordet og sang efter melodien

„Serr Ole tjente i kongens gaard“ en række for anledningen forfattede vers, af hvilke det første lød saaledes:

„Mens stjernerne blinker paa himmelens blaa,
vi fredelig os bænker tilfammen.
Vi byder velkommen til store og smaa
og ønsker eder glæde og gammen“

Og han mindedes ogsaa hjembygden:

„Og vindene vil blæse vor hilse over hav,
til Valdrisdalen hen, hvorfra vi rinde;
maa lykken følge slægten gennem verdens vilde fav,
imens at aarene henfvinde!
At baandet, som os binder, det aldrig bryde maa,
Det er nu til beslutning, hvad jeg beder.
Maa Valdrisdalens æt som et søffenlag bestaa,
og ifammen have lykke, held og hæder.“

Sans introduktioner af de forskjellige talere var yderst humoristiske og fremkaldte bragende latterjalver. Der laa ogsaa i de fleste af dem en liden snert til vedkommende, som t. ex. i den versificerede introduktion af Dr. J. E. Johnson, en af Sambandets stiftere og gjevreste mænd:

„Sjaa paa den fine turre mann —
J. E. Johnson eite han;
rararø far du sjelda fann:
Trekvart æ Valdriis, resten or Land.“

„Ja dæ æ morsomt,“ fortsatte han, „o saa sjaa difkan at, o dæ æ gjildt o saa væra mæ i ait slegt gjestebø. So raint og fint so her æ; dæ æ sjæle ait syn. Dai ha nok 'ji spara paa sopling o paa twogo her i gare!. .E synist valdrisjtævne skulde haldaist um vaaren, taadi at valdriisen æ ait vaarfolf. Han kan sita o njøtø næve-kalgraut o ramjur mjølk sidst paa væte, o væra sjæle væl tefress. Vaaren kjæm, o dæ bli grønt i aakerreino, o hæggen bejnye o knuppast, daa stige dæ stor glee o livsløst up i valdri-

fens hug. O ner valdriisen øpna augo ain vaarmørgo, o den fyrste soleia staar o niffa te hono i solen, so bli dæ vaar o solffjin i hafs sim, o ner ain maaltrost flyg over huvu vort o slær ei trille imot den blaa himmel, daa tona dæ o lætø strænga i bringu paa us, o valdris'n kan høppø endø upp o bli ait mæ vaarens sprakende liv.“

Sovedtalen iaar holdtes af en ung norskamerikaner, pastor A. G. Belgum. Den er trykt i sin helhed i dette nummer af „Samband.“ Det var en god tale, der ofte punkteredes af livligt bifald. Specielt interessant var den, fordi den, til trods for, at pastor Belgum er født og opdraget her i landet, blev holdt paa klingende, godt valdrismaal.

Under festen blev der af formanden, prof. Vebben, oplæst flere hilsminger fra valdriser, som var forhindrede fra personlig at være tilstede, deriblandt E. M. Sjelle, M. R. Brenden, der har været paa sommerbesøg i sin hjembygd Hedalen, men ikke er fremkommet tidsnok til at gi mødet sin personlige hilse fra hjemmet. Hilserne var indsendt fra Knut Rjøs, R. D. Brekken, og fra lærer John D. Ovale i Die, Bang. Disse meddeles i sin helhed nedenfor.

Af de øvrige talere kan nævnes Dr. J. E. Johnson, Prof. Olaf Brandt, Bendix Goldal, Pastor Aastad, J. E. Gran, Totenlagets formand, og seminarlærer Høverstad fra Norge.

Desuden var der flere meget vakre sangnumre af Mrs. Skaug (Emma Loe), en sang af Prof. Reimestad og flere udmærkede violinumre af den bekjendte, dygtige speleman E. J. Heen.

Gjestebøet afsluttedes ved 11-tiden med forsamlingens reising og afsyngelse af „America.“

* * *

Friluftsfesten i den naturfjønne Como park i St. Paul var begunstiget af det mest straalende solskinsveir. Festen havde

derfor saaatjige truffet „fuldt hus," d. v. j. der var fremmødt en stor masse mennesker — mænd og kvinder og børn — de aller fleste i lyse sommerdragter, der lignede og lyste op imellem de endnu grønne træer. Mange af dem bragte med sig sine niştekurve, der dannede midtpunkterne i talrige „fortrolige flynger" og „engere fredse."

Der var intet officielt program, saa man havde tiden fuldstændig til sin egen raadighed. Her havde man derfor den mest ønskværdige anledning til at opsoge gamle vener og gamle kjendinger, og mange var de uventede og glade møder, som her fandt sted.

* * *

„Baldrisadn æ eit vaarfjolk," fortalte kjømaistaren, han Prof. John Dahle, os ved gjestebøet om kvelden; „dai æ glæ i folksjin o lauspræt." Og de har ogsaa lyst til at saa godt veir til sine aarlige stævner og fester. Selv iaar fik de fint veir. Det havde regnet uafbrudt saagodtjom hele ugen — smaaregnet, silregnet, styrtregnet og høljet ned om hinanden, saa selv den store statsfaiaren bogstavelig talt holdt paa at flyde bort i vand. Men lørdagen, den 9de September, stævnets første dag, viste solen sig fra sin mest elskværdige side, havde været tidlig oppe, feiet skyerne bort i en krog i Canada og straalende selv smilende og høijt bevaagent ned over de festklædte skarer af valdriser — kvinder og mænd —, som ved middagstid stævnede i retning af Mrs. Gall, Baldrisambandets store, prægtige gjestebøsgar.

Ogsaa friluftsfesten i Como park den næste dag (søndag) var begunstiget af det herligste jensommersveir med skjini, blaamalet himmel og straalende folksjin.

Men ikke før var stævnet vel forbi, festdeltagerne komne vel i hus og solen rødmande og huldfulig smilende „gaaet bag aasen ned," før det atter huldrede løs med bragende torden-

skrald og glitrende lyn, ulende vinde og nedføjende vandmasser. Det var Canadagubbens hævn for fejefkarnet. Men han var for jent ude til at naa nogen af valdriserne.

* * *

Skage Bros 416—20de Ave. N. Minneapolis tog et bilde af stævnet i Como Park. Det blev meget godt og vi kan anbefale det til enhver, der ønsker dette minde fra festen. Det er 9 X 28 tommer og faaes portofrit fra dem for 75 cents, frit tilsendt. Kjøb det og du har et varigt minde om stævnet og de mange kjendte, du mødte der.

Pastor A. S. Belgum.

Festtalen ved Baldrisstævnet i Minneapolis 9de september 1911.
Af Pastor A. S. Belgum.

Baldris kjæmpo o ætlingadn deiris!

Alle so ha halde talo ve Baldrisstævno so ha dei væl sagt, at dei synes dæ æ ei stor æræ. Men e æ no so te motæ ikvæld

jom om e helda vilja jete bortæ i ein krof o hørt paa nokon taa dei ældræ, so æ her, ha tala om gamle daga. E ha no alti synst at dæ æ meir o læræ o høræ andre tala en ve e høræ me sjøl. Dø synes væl dæ dø mæ, at dæ ha vøre likar at han ha halde tala, so æ høvding før Valdrišo naar dei kjaem. tesamen, o so æ farjsjøl i stogun iqvæld.

Dæ va no so e kom te o løva formanne o prøvæ o tala her: 3 sumar va nokre Valdriša tesamen borti St. Paul, o Bøvlin va mæ us. So veit du mæ maatte ha jestedø. Han va daa nofo taa dei jævaftæ om o sea nofo, o dei tala sjele gött; men han spordæ kji me. Han truddæ væl at e trængde meir ti te o stellæ me te paa. Ette dæ va aaver, lel, kom han aaver te me o spordæ om kji e vilde halde tala paa stævne te haufte. „Mei e trur me kji te di,“ ja e. Men so fekk han kroktala me. Han ha vøre lærar i geometri, veit du, difør kan han so gött jera ei beinæ lindæ o ein tværræ krof. Resjo e vildæ tala sfuldæ han ta alt ansvaræ, ja'n. Daa han løvdæ dæ, vište han væl kji at e va berræ ein hanky-valdriš, so æ jød i Minnesota o opard imyljo tyfkeræ o svenska. E lærde kji mykji taa dei o sfa kji klandræ dei før at e kji kan meir Valdriš. Den fystæ skulemeistarn e haddæ va ein Valdriš, men dæ va no mešt engelsk e lærde taa hono.

Ja, ko sfa e no tala om, so ha faat løv te bruka kjaftn slett e vil, meæ formann tæk alt ansvaræ? Dø ha væl lese i Samband ko so sto skreve framme ein konsertjal ei stan i Amerika: „Skjnt infji ipelemann — han ipela so gött han kann.“ E kjaem ihug ei an histori mæ. Dæ va ein gut, so studertæ te o bli prest. Daa han helt fystæ tala si, so va dæ no kji so rart; men mor has syntes dæ va so rørandes at ho gret. Ein taa grammo hennæ, so førsto se paa ko daarle han jordæ dæ, sfuldæ prøvæ o trøstæ hennæ o ja, „Graat kji du, han jere dæ bærræ naar han faar øvt se lite meir.“

Sjølve Valdrišdalu ha e no alder jet. At'n æ storarta veta dø alle før, o dæ sama sea alle so reišæ ijønno'n. Daa han Peer Strømme reišæ ifraa huvuštæ før o jamlæ tankadn jinae so reišæ han oppi Valdrišdalu. Der, si han, at høvne tes meir æ goe te o tala Valdriš. Dei tala dæ lifejo reint so to taa profesjoro so pla tala ve Valdrišstevno. E sfa kji jeta nøyne deires, so træng ingen veta fem dei æ, o ingen træng daa te ta se ner taa di.

Valdrišadn har ore før o synast svart gött om se sjølve. Dæ tæk e jom eit bevis paa at dei æ nofo sjele bra sjøk. Dæ æ væl ingen so kjenne ein bærræ en han sjøk. Resjo ein sjøk æ komin te den slutning, at han æ so enn so, maa dæ væl væra ssek. Før eksempel om ein kjenne han har vont i fote, kan nokon au bevisæ at dæ kji æ so? Erfaringe æ no den, resjo ein trur han kji æ nofo tes kjem han kji te o utrettæ stort helda.

Dmstændigheite har mykji o jera mæ koft eit menisji en eit sjøk kjem te utviklæ je. Dei jupæ daladn imyljo dei skogklædtæ sjello ha oso hatt ein del i o stjipæ dæ norfskæ sjøkæ, so dæ æ vorte ssek so dæ æ. Taa dei skattandisjæ sjosso o dei gamle sjello ha Valdrišadn lært baadø moro o alvor. Desje to motjætningadn æ so blanda i Valdrišo at dei æ kortji letjindige enn tungjindige. Selskapeleheit mæ forstand æ eit karaktertræk so æ almindele jaa dei alle. 3 Valdriš va dæ lite mæ svartjor, men mykji stein. Difør maatte dei brukæ gött den jore dei haddæ. Naar desje høndadn kom te Amerika, vart dei goe o forsigtige farmara. Paa dei sjello so dei ha rydda o bygt jer dæ sjele fint ut. Resjo mange taa desje storfarmaro jort dæ meir ssek so dæ vart jort i Norge, so faat dei nok abling om dæ so va lite vetta turt iblant. Dei haddæ kji te sjikk o jaa sjerutta o pløji o herbæ, ssek so dæ æ her tedels. Taadi dei haddæ so lite maatte dei passæ gött paa dæ lite dei jekk taf i. Soleise utvikla dæ se ei sparjomheit, som ha komme

dei gøtt mæ for dei ha reist. Dæ va fji nofo nytt før dei o høræ han Benjamin Franklin si, „D spara ein cent æ so gøtt so o tenæ ein.“ Dæ haddæ dei lært lænji sea. So snart dei va gote maattæ dei bejnæ o arbeia; men netop taa di vart dæ so mange sprækø fara i Valdrið. Suga an bygd ha hatt so mange gofara. Ser jøltæ skula mæ te; o vara gote dragast va nestu like so stor æræ so o vara go te læsa. Djo va dæ den frikæ luste so ga dei sletkæ rauce kjaka o stærka longo. Taa dei grovæ graute vaks dæ stærkæ sene o mærg i beino. Den va væl fji fullt so læskin so den mō faar paa gjestehøe her, men den va no visja so lett o fjørdøia. Ein stærk rygg o to grovæ næva va taa di bestæ fjølkæ vort tok mæ se te vesterheime. O desje ha dei brukt, o dæ te gangs, baadæ i sfogo for dei ha grubba o paa prærio for dei ha bræfft. Dei ha fji fjørjmaat arbeia, o dei ha hatt kræsto te di. Du kjenne dæ naar du helsa paa dei, at dei ha fji brukt fine hanska mykji. Dæ æ fjikk iblant dei o fastæ vøttadn o ta økse mæ bærræ nævo. S vinter va e ute i ein slet logging-camp for e træstæ ein gamal lumber-jack, so haddæ vøre i sfogo i fjørtjuge vintra; han haddæ vist jet mang ein go veahoggar. Han sa te me, at dei bestæ sfogskaradn han haddæ hatt te o arbeia før se va norfjadn. Birkebeinjangen jynejt e passja jvært gøtt paa alle Valdriðadn, naar den si:

Melken jød at drikke,
 Sirupskrukken slette,
 Var ei normands vis;
 Drikke elv og kolde vande,
 Drikke drif som varmed pande,
 Det var normands vis.

So gamle mor Norge ha fji lete hødne sine jort so dei ha vilja; dei ha nok faat lystra. Resjo nokon bejyntæ mæ fjuss, va dæ fji lænji fjørem lensmann haddæ taf i dei. Daa angra

dei se kraft o høvdæ at dei alder skuldæ jera dæ meir. Dæ æ fji jagt dei sette so stor pris paa dette mæ ei gong; o lel va dæ fji taa dæ minstæ dei jekk taa hennæ mor. Kanskji nofo meir slet disciplin va gøtt aat hødno has Onkel Sam. Han ha ale up mykji fjørp, so leve flusst paa friheitu has; men so veit du ho ha hatt meir erfaring i dæ en han. Naar norfkaradn daa ha kome or desje skulun te Amerika, so ha dei vørte ærlige o lovlydige borgara. Dei ha prøvt o ernæræ se paa ein ærle maate, mæ arbeia o fji mæ fantestref. Før dæ mestæ ha dei stelt se so at dei fji ha trængt o fara mæ nokon fjuss. Dei æ navnjette før o vara ærlige o betala jøldæ si, fjønt ein del ha bejynt o læra yankee trick her mæ.

Jnkji bærræ som hønda ha fjølkæ vort jort dæ gøtt i vesterheime. Mō kunna osjo refnæ up slete som ha gaat inni fjøretning en slete so ha stundet fjørtjellige sag.

Naar dæ bli talæ om for norfkaradn ha vøre o fo dei ha jort træng mō fji halda us bærræ te Amerika, fjønt dæ æ lænji sea dei kom hit sjetæ gonge. Dei ha fare vitt dei, ja ifringo heilæ Europa o langt inni fastlandæ. O der dei ha vøre ha dei sett mærfjo so dæ ha vist se i tusn aar, slet som mō ha lese om der bortæ i Frankrijki. Mō kunna osjo nævne andre stane mæ. England mæ har mykji o taffæ dei før sea den gonge dei va der o lærdæ dei te o slet, so at ingen nation i værn ha kunna jula sei sea, untaken han Onkel Sam. Taa norfkaræ lærdæ dei o fara paa fjøe, nofo so dei æ vørtne sælt berømte før sea, men so dei fji haddæ nofo greia paa før.

Dæ va fji bærræ i gamle daga at dei va modigue te o reisæ. Netop i dei sjetæ ti'n ha Norge sent ut opdagara baadæ i sjø o i nor, ja tvært i jøno Nor Amerika mæ. Dei va forkji mærkædde en frøstalle dei karadn.

Som diktara o musikanta æ norfkaradn væl kjente iblant alle oplyste fjølk. Som jagasfrivara mæ ha dei fjørtent ros.

Du veit naár ðæ æ enfon so jere nofo so bi ðæ nofo o skrívæ om mæ. Dette so landsmænnadn deiris ha jort ha dei skreva op paa slef ein maate at ðæ kan vara te eksempel aat are so vil skrívæ. Dei si kji alti so mykji, men ðæ dei si æ vart o høræ paa, før ðæ æ haadæ greit o førstaale. Dei pla nævne tinge ve sit rettæ navn. Mø æ so ændeframme at mø tala om haadæ ðæ goæ o ðæ daarligæ. Disør kalla mange us einføldige. Mø kunna lifeso gött kalla ðæ ærleheit. Einføldig betyr væl o vara enkel i motsetning te o vara, so dei si paa engelsk, „two faced“. Mø ha kji slett uttryk paa norisk. ðæ væl taa di at dei kji ha kjennt nokon slef beskaffenheit. Sjønt dei va ubøttle fæle te o sløst for dei kji ifring o snifmyrda nokon en laug se fram. Resjo dei jordæ eit løite kunna ein stolæ paa at dei helt ðæ anti ðæ va gött en vont.

Naar mø altso tænkji tebakers paa fo noriskaradn, o deriblant ossjo Valdrisadn, ha jort, træng mø sletinkji sjæmmast en bea om unisjyldning før at mø æ nestamma taa dei. Ingen an so litn nation kan framvisæ so mange fremragende mænna. Før ei ti tebakæ va ðæ mange so syntes ðæ va ei skam o vara norisk, ja endaa værræ o bli kalla norisk. O kalla nokon ein noriske va omtrent som o slaa vatn paa'n. Han bejntæ daa o hifstæ o tapa puftn, o leitæ ette ein plajs te o jøymæ se paa.

Dei so æ skamfulle taa o vara noriske skulda berræ høræ fo Roosevelt o Eberhart har o si om sjøkke vort. ðæ bi roit ubøttle mykji; dei yniskji at sleire taa dei vildæ koma hit istan før nofo taa desje andræ pakke so kjæm ræfandes. Mø veta no for mø æ komne ifraa, men mange taa desje aræ æ lif indie, før dei veta kji kem dei æ nestamma ifraa.

ðæ ha vøre ein feil jaa us at mø kji ha satt nok pris paa ðæ mø ha sjølve. Resjo ein noriske ha komne mæ nofo nyt, so ha dei aræ trut at dei maatte seæ nofo beint imot. Ha ein kome lite høggræ en dei aræ, so ha dei tate'n paa hødne.

ðæ æ so simpelt ðæ dei har sjølve, synes dei, at ðæ æ nestn leit o tala om ðæ. Mø sekk eit eksempel paa ðæ daa Valdrisadn sældæ ei taa kyrkjo sine te dei tyfka keisare før berræ otti dalar. Han sættæ pris paa ðæ dei føratta o sløttæ ho lifæ te Tyskland. Einaste trøstn dei sekk daa dei jaag ho haddæ reist før billigt va at ho va lite værræ farin taa aldere en dei haddæ trutt.

Denne unseleheite kjæm østo te jyne især jaa dei ældræ. So snart ein kjæm inni husæ bejyna kjæringe te o unisjyldæ se før ðæ æ so stygt. So bejyna ho o jopæ so ðæ berræ staa ette. ðæ nestæ æ o bea teboræ; resjo ein daa kji æ nofo sjøltin, so bi han dragin aat bore o truga te o æta. Den so fremman æ maa unisjyldæ se før at han jere so mykji opstus. Om han æ alder so sjøltin maa han no fyst si, nei taf; o so, aa taf; men te slutt, ja taf. Den so opvarta svara, sjøl taf. Slef hæld ðæ paa te den einæ saaar sista oræ. Han hændæ at dette æ bærræ, Iel, en so yankeen jere ðæ; han takka forkji før se en matn. Tyskaradn takka ei gong o dermæ æ ðæ jort. Alt veit du æ jort i den bestæ meining, om kji alle æ so vælmeinte so den kjæringe, so sa: „Et te du sprækk, ðæ æ de væl unt.“

Mykji taa desje blugheitn æ no burtisletin. Mø bejymæ te o krabbæ framatt ifraa jøimiso voræ o saa at puftn. O vara norisk æ kji længer betrakta som ei skam. Eit bevis paa ðæ har mø i dei engelskæ skulun. ðæ bi snart lifæ so herle o læsa norisk paa skulun so ðæ ha før vøre o lese tyf en latin.

Desje stevnudn, ser mø, jere mykji te o dra noriskaradn framatt. ðæ einæ bygdelagæ kjæm te ette di aræ. Sjønt dette æ ðæ trettandæ stevne, æ e no kji meir overtroisf en at e æ siffer paa at Sambandæ har ei lys framt i før se. E haapa at lagæ vil halda paa mæ desje stevno, o at dei bi gött besøgte, om ðæ so skulda halda paa so lænji, at ðæ bi nofo

langt uti slægte. Dæ us koma samæn o nævahelsæ iblant, so mō kjæm ihug at mō æ taa sama bloe o or sama bygdin. Dø ha østo lese i jaga'n kos dæ østo va traangt heimæ i dalo; dæ vart daa trætte; o sör o faa ølbögerom reistæ daa nokon ut. Naar dei so træstift at anti dæ va borte paa Island en are stan, va dei so ubøttele glæ taa o sjaa inan o faa tala om nyt o gamalt.

Bygdelage ha jort mykji o kan jera meir i vesterheime. Kort eit taa dei spinn ein traæ sör se ijöl; lægg me alle desje tesamen, bi dæ eit stærre reip, so kan dra eit vonnos større lajs. Meir enigheit iblant us æ dæ mō træng meir en nofo anna sör o bi ei magt i samfunde. Mō burdæ læræ taa maure o dra tesamen o kji dra for paa sin kant. Kanjji netop vort lag har ei opgavæ o løisæ her. Dæ æ no dæ ældstæ taa dei o dæ so æ best knytt tesamen, soframt oræ Samband har nokon betydning. Sjraa Valdris va dæ mæ at tankin sjust kom, at Norge skulde samlast te eit. So Gyda ja dæ beint te konga ho; o han sjust gøtt om tankin han mæ, daa han sekk tænkt dæ over. So go so tankin va ha dæ vøre hart o faat sört'n ijöno i desje tuön aaro.

Bygdelage trur e vil jölpæ te at mō kji bi borte i vesterheime so snart. Tie kjæm væl naar mō kji længer sfa kallast norfkara en valdrisa men berræ amerikanera, sjönt e trur kji den tie æ moden enno. Daa sfa mō je hono Onkel Sam kulturn vor, baade dæ mō ha tafe mæ us i arv o dæ mō ha opelisa her. Den so ha jort söldest sör si ti ha jort söldest sör allæ tie. Eit vakkert mærkji kjæm norfkaradn dermæ te o ettelatæ je. Mō har mykji den sama virksomheite so dei gamlæ vikingadn haddæ; men læ us brukæ den lite anleis, so mō kji skrämmæ vetæ taa sjölk. Dæ us brukæ ævnudn voræ te dæ goæ. Daa vil mō reise us sjölve ein bautastein so kji snart sfa ramlæ neatt, sör dæ æ fant, „estermælet döir alder.“

Dæ æ mangt ein skulde ha hug te o jea ve ein anledning som denne, men ein sinn kji alti or te uttrykke se mæ. E sfa no kji plagæ diffan længer mæ nokor lang talsæ. E les nyle i Samband at langa talo va kji væskomne; o dæ glea me mykji. Alle ting har si ti, baadæ bejynsla o slutningen. Dæ skulde vara artigt om nokon taa dei ældræ vildæ sörtælja om den norffe heimen o kost dei samla se i stogum ikring peisn om vinterkvældadn, naar vindu justæ i graantaappo o varmin ljustæ op i stogo, — sörtælja kost i kvæljætun karadn jordæ reissap o kvænsjölke spann o batt, mæa hødne lærdæ læksudn sine, en kost naar skräddartimen kom dei sördreiv tie mæ æbenty o historio. Taa o høræ om dæ, vildæ dei kjæmmæ se att o bi unge at ijen, ve o læ takin gaa tebafe te dei sörgræie ungdomsdago, o mō yngre vildæ jaa eit levandæ intryk taa kost dæ va i Valdris i gamalt ti.

Kanjji mange ikvæld, taa di dö ha hørt o jet, men meist taa di dö ha ete, æ i tanka paa væge te heimdale. Kanjji dö æ bevæga taa sama tanko so Bergeland ha uttrykt i dei jange han kalla „Baldreijen paa Heimvege“. San sfa vara den sjustæ so ha skrebe paa Valdrismaal. Disör vil e sluttæ ve o je diffan dæ sjustæ versæ taa dei fange:

No kan dæ 'kje væra langt te Valdris att,
 Sjarta bli so haitt i live,
 Skogen sjust laupe, aasadn gange ratt,
 Sjele so naar sjustidn drive,
 Sötadn bli so kvikke so te sjustingedans,
 No æ intji mair te tænki paa ain stans.
 Sai, no gaar dæ glatt,
 Bakkin høg o bratt
 Sjust jave so ai sjustive.

Velkomsthilsen.

Vor store festdag nu er inde
 Da vi, som søskend', mand og kvinde
 Fra Baldris bygder, fra Norges dale,
 Igjen er samlet og kan samtale
 Om mange rare bortgjemte minder
 Som her, ved gjensyn, i tanken rinder.
 Du gjorde vel, om ei over evne,
 Som kom dig ud og til dette stevne;
 Til fryd for hele dit folk, det kjære,
 Som her saa nødig vil dig undvære.
 Hvor godt at se, at den patriotisme
 Er helt forskjellig fra anden isme;
 At sympati, samhold og al velvilje,
 I hjarta gror, som den skjønne lilje.
 Som før er sagt, det for dig oprinder
 Saa mange brogede ungdomsminder,
 Som daa jeg før se i leg og lag
 Der sommernatten er lys so dag.
 E bait dae træstø so mangen gang,
 At kvældstø vart de fjørlang;
 Daa jeg du burt te han Ola „gramme“
 Og der fortalte dai skrøner (sanne),
 At Draaubøfjøljo i bygdu rusla,
 So du dae syntst umkring de tusla.
 Na likso um dai bergatrølle
 So buddø der burti Hugakølle,
 Um haugakølf aa um jølsvaina,
 Daa jeg du hjemigjen set paa baina;
 Hvor kort du syntes den vinterkvældn,
 Og gøtt du gjemtø de unde feldn.

So gla' du va' ner dae bar te jæter,
 Um du va' fri eller du va' jæter.
 Daa fiffa du burti storø høle
 Na bygdø Iøo o hus paa støle.
 Hvor deilig var ei budeiens jang
 Og den firstemmige hjældeflang!
 Gaukølæte o nattergal'n
 So mangen gang faldt dig in' i tal'n.
 Der hadde erlen sin sommerbolig
 Og spalen bygdø o jang saa trolig.

Daa va' du haimø so aldyr sid'n
 Og ønifer kanste du end va' lid'n;
 — Dog fugleungen maa ud at flyve,
 Ud paa længere flugt sig give —
 Men ungdomsminder fra hjemmets strande
 Dig drager lidt i de fjerne lande;
 Vi derfor møtes med hjemlandsjag,
 En „vingeprøve til flugt“ engang.

Saa vær velkommen fra Fjel' og Dal,
 Fra Wang og Slirø i tusental,
 Fra Etnealen o Murdal, vær
 Velkomne alle, velkomne her
 Alle so Baldris o Norge ha kjær.

R. D. Brekken.

Til Baldrisgjesteboet 1911.

Tone: Sellig Olaf osv.

Daa e sjøntø at dae retno lai so te,
 At vort stevne va i vente,
 Sjentis grant at hugen rørdø je i me,

Te o helsø paa bejente.
 O gudag, o vær vælfomne alle her,
 Kjendinga o venne ifraa fjærn o nær;
 Dæ so hugnasle o saa svallaft ve
 Ser paa desse jævs møte.

Landsmænn, so kom aaver her i livets vaar,
 Væ ve arbei, fløgt o styrkji,
 Vørtne vælstansmænn o æ i goe kaar,
 Ette langt o mandigt yrkji.
 No dæ syne baadø aaver land o by,
 At mæ glans æ hævda normænnis gamlø ry.
 Maa dæ aukø paa, alti framgang saa,
 Baadø i vor stat o kyrkje.

Alle æ mø no beværtæ ekstra bra
 Ser paa desse gjeitebøe;
 Derfor styrismænnæ tusn takk sfa ha
 Ifraa us so her ha vøre.
 Vort Samband, so styrift i selvstændig aand
 Styrkji o førnæ mange venfæbs baand.
 Maa dæ paa si færð, iblant læg o lærd,
 Trivast gøtt o lænji leba.

R n u t R j ø s.

En hilfen fra Bang.

Kjære valdriser — kvinder og mænd samlet til fest i enig trofæb at hædre det dyreste minde — minde om hjembygd og fædreland — en kjær hilfen være dig sendt ved Deres præfident, M. M. Weblen, fra mig og sikkert ledsaget av en strøm av kjære tanker fra hvert det hjem du forlod. Nu vender blikket sig hid til Bang, Skidre — vestre og østre, — Murdal — nordre og

jøndre med Etneidalen, og Du skal saa se det idag kl. 7 form. søndag 20de august.

Solen har aandet sit guldflys over den stolte natur og varmer op efter en kjølig nat, samtidig som den speiler sig i stille vande — og Mjøsen ligger der hvilende og har moro av at leke med og sætte paa hodet alt omkring sig, men i harmoniff ynde møter det dig som det vaaguende barns morgenmjil. — Søet er velberget ihus og fornet for det meste sfaaret — varm sol uke efter uke; — alle bække — og de fleste brønde — aldeles tørre — jorden tørster.

Jeg har nylig gjennemreift hele Valdres lise til Nerby, Sedalen, og kunde berette om et og andet, men her forlangt, saa blott litt: I Totunheimen postaabneri og telefon paa Gidsbugarn, ny svær skolebygning i Bang og elegant moderne forsamlingshus paa Torehaugen; jernbro med ny vei ved Tveitmo; nybygge paa Svennæs, hvor det brændte; elektriff lys overalt paa Jagernæs, anlagt av guldfmed Gullhagen og tandlæge Kjær osv.; men de unge i laget vil høre om brylluper og slikt, for nu skal de vel til med „rjummegraut'n“ for ogsaa at mindes de tider da de store „roja dyl“ løftedes efter bordet, hvor mangen ung og ogsaa gammel hugg i saa „fløtø ran“ over broen (læben) og „smordø høka“; men nu er det længst forbi — det er ingen som gifter sig; men nu har vel de en toastmæster som alligevel kan anbefale at samle sig om „rjummegraut'n“ og den ellers her nu fra mig sendte — ved bordet skjulte dejert — minderne fra „Gamle-mor“ og saa faar du drømme — fare til jætters og høre de tauje stene tale, om dage da du satte op din „stel“ der ute med stene, roturen paa vandet osv. Na, da du var barn og sprang om der med det lyse smil — skyldri, lykkelig og kjendte hverken sorg eller verdens be- drag — ja, de dage er svaundne, men ved at holde fast ved den tro din mama dig lærte skal du engang atter kunne leves i en

endda herligere art. — Min kjære hilsen til Dem, hr. Veblen, pastorerne S. og T. Sjøverstad, Selge Bøe — ja — ja — til eder allefammen.

Erhødigst

John D. Quale,
(Lærer og flokker i Die.)

Bang, den 20de august 1911.

**UDDRAG AF SEKRETÆRENS OG FORMANDENS FINAN-
CIELLE INDBERETNINGER:**

Treasurer's Report for 1910-1911.

Receipts—	
Net receipts from gæstebø	\$177.05
Subscriptions and membership fees	103.00
Received from Dr. J. S. Johnson	251.81
	<hr/>
	\$531.86
Disbursements—	
Paid to Samband Publishing Association	\$124.10
Miscellaneous expenses	43.21
Cash on hand Sept. 9, 1911	364.55
	<hr/>
	\$531.86

A. M. Sundheim, Treasurer.

Report of A. A. Veblen, of cash received and disbursed for Valdris Samband and Samband Publishing Association, Sept. 10, 1910 to Sept. 9, 1911:

Received Subscriptions and dues	\$538.34
Received on salary fund of 1909	11.40
Received for advertisements	155.00
Received on Salary from S. P. A.	25.00
	<hr/>
	\$729.74
Paid for postage, 2d class	\$ 14.21
Paid for stamps, postals and envelopes	57.16
Paid for stationery and supplies	6.62
Paid for cover design	20.00
Paid for traveling expenses	17.21
Balance to apply on Manager's salary	614.54
	<hr/>
	\$729.74

The report of O. A. Hain, treasurer of the Samband Publishing Association shows:

Receipts	\$824.00
Disbursements	771.27
	<hr/>
Cash on hand	\$ 52.73

Liste over bygdelaene,

med først hvert lags formand, dernæst dets sekretær:

Valdris Samband, A. A. Veblen, Stillwater, Minn.; A. M. Sundheim, Minneapolis, Minn.

Telelaget, A. A. Trovaten, Fargo N. Dak.; E. B. Salverfon, Fargo, N. Dak.

Hallinglaget, Dr. Olaf Th. Sørping, Fergus Falls, Minn.; S. C. Msafer, Wacott, N. Dak.

Nimedølslaget, S. S. Strøm, Hillsboro, N. Dak.; D. D. Enes-tvedt, Belview, Minn.

Sudbrandsdalslaget, Rev. L. P. Thorkveen, St. James, Minn.; Ivar Olstad, 1302 Washington Ave. So., Minneapolis, Minn.

Trønderlaget, konsul S. Bendek, Grand Forks, N. Dak.; Prof. T. C. Kollan, Fergus Falls, Minn.

Nordlandslaget Rev. J. A. Johansen, Spicer, Minn.; Julius Bauman, Carlton, Minn.

Sognalaget, Rev. D. Refsdal, Chetek, Wis.; O. Williamson, Watonna, Minn.

Selbulaget, A. D. Serum, Halstad, Minn.; D. S. Uglem, Prince-
ton, Minn.

Vosselaget, Prof. L. Voe, Forest City, Iowa; L. L. Torgerson, Nester, Minn.

Sertesdalslaget, Bj. Bjørnaraa, Starbuck, Minn.; G. Grundesen, East Grand Forks, Minn.

Nordfjordlaget, Rev. N. J. Meland, Lodi, Wis.; Rev. N. An-
derson, La Crosse, Wis.

Landinglaget, S. A. M. Steen, Northfield, Wis.; C. G. Beck,
Lafe Preston, S. Dak.

Totningslaget, John C. Gran, Spring Grove, Minn.; M. P.
Thune, 2247 Fillmore St. N. E., Minneapolis, Minn.

Nsterdølslaget, N. T. Moen, Fergus Falls, Minn.; Ole Høi-
berg, Kathryn, N. Dak.

Søndmørslaget, Dr. S. Fjelde, Abercrombie, N. Dak.; Rev. T.
Nørstad, Dwight, N. Dak.

Mjøsenlaget, Th. Gundersen, Beloit, Iowa; O. M. Onsum,
Highwood, Ill.

Gadelangslaget, L. A. Walby, Hudson, Wis.; Per Jacobson,
Hudson, Wis.

Solunglaget, Amund Njmo, Grand Forks, N. Dak.; C. M. Berg, McIntosh, Minn.

Sigdalslaget, A. B. Pederson, Rothjan, Minn.; G. L. Hagen, Crookston, Minn.

Wisconsin Teleslag, Rev. S. S. Ueberg, Blair, Wis.; D. L. Ormbreck, Arcadia, Wis.

Iowa Teleslag, Rev. A. J. Torgerjon, Lake Mills, Iowa; I. G. Tweed, Lake Mills, Iowa.

Tin og Gransherredslag, Halvor Odegaard, Oldham, S. Dak.; Lars Stenson, Oldham, S. Dak.

Sundalslag, L. R. Anderson, Stevens Point, Wis.; C. G. Gladwed, Lake City, Minn.

Hardangerlag, Wollert Gildahl, Sioux Falls, S. Dak.; S. A. Jordahl, Sioux Falls, S. D.

Stavangerlaget, Rev. C. J. Gaivold, Jewell, Iowa; Rev. D. Sheveland, Lisbon, Ill.

Søndhordlandslaget, Rev. L. O. Thorson, Eagle Grove, Iowa; Geo. Larson, Story City, Iowa.

Ringer-, Odals- og Eidfoglaset, J. E. Jacobson, Dazen, N. Dak.; Christian Chr. Lund, Neenah, Wis.

Valdris Samband.

Aarskontingent 25 cents. For en dollar aaret faar man baade medlemsrettighed og bladet "Samband". Valdriser og personer gift med Valdriser kan bli medlemmer.

Embedsmænd og styre:

A. A. VEBLEN, President, Stillwater, Minn.
BENDIX HOLDAHL, Vice President, Roseau, Minn.
A. M. SUNDHEIM, Secretary, 3205 Park Avenue,
Minneapolis, Minn.
O. A. HAIN, Minneapolis, Minn.
HARALD THORSON, Elbow Lake, Minn.
OLE ROOD, Minneapolis, Minn.

Landsmænd: Til alle musikelskende, som denne høst har i tanke at købe et udmerket piano, tillader jeg mig herved at sige, at om De er saa venlig at skrive til os efter oplysninger, saa ved jeg at De vil blive meget interesseret i et tilbud som vi netop i disse dage udsender. Skriv til os idag og De vil blive behagelig overrasket.

CARL RAUGLAND,
520 2nd Ave. S., Minneapolis, Minn.

EVERYTHING

FOR

PUBLIC SCHOOLS
PAROCHIAL SCHOOLS
ACADEMIES
COLLEGES

AT WHOLESALE PRICES.

Our facilities for furnishing all ordinary school supplies, such as pupils' desks, class room seats and chairs, blackboards, crayon, ink, etc., are unexcelled. We can also supply office furniture and supplies, dormitory furniture and library outfits at lowest rates.

ALL GOODS GUARANTEED.—WRITE
FOR OUR CATALOG FREE.

Northwestern School Supply Co.

717-719 Hennepin Ave., Minneapolis, Minn.

I. A. THORSON, PRES. & MANAGER.

Lutheran Publishing House

Norwegian Books. Bibles in the Norwegian, English
and Swedish language.

DECORAH, IOWA

MINNEAPOLIS, MINN.

Gamalt fraa Valdres.

Af Lensmand og Storthingsmand

O. K. Ødegaard.

192 Sider. Hefte \$1.00. Indbunden \$1.35.

Gamalt fraa Valdres er ei bok som alle Valdresar
vil finne noko til hugnad og lærdom i.

Tilsalgs i

The Free Church Book Concern, 322 CEDAR AVE.,
Minneapolis, Minn.

ROSEAU COUNTY LAND.

Der er ingen bedre anledning til at faa sig gode hjem
end netop i Roseau county, Minn., hvor der kan faaes
baade opdyrkede farme og uopdyrket land til meget rimel-
lige priser. Roseau county er sterkt norsk, vel styret af
dygtige, erfarne countyembedsmænd. Der er kirker, skol-
er, creamerier, gode veie, postlevering, telefon, og alt det
der tilhører et vel organiseret strøg. God marked som
nogensteds, da Great Northern banen gennemskjærer
countyet, og de vakre byer langs banen er særdeles trive-
lige og ordentlige. Landet er af det frugtbareste i staten,
er letvindt at oparbeide, og godt vand er at faa hvor man
vil grave. Der er skog iblandt til brænde og anden brug.
Arealot af dyrket jord i countyet er mere end fordoblet de
sidste to aar.

Countyets fremskredne standpunkt bevidnes ved dets
velordnede stel i alt der berører folkets samfærdsel og
velfærd, og dets rang som fremskridtssamfund viste sig
nu ved statsudstillingen, hvor Roseau fik første præmie
for nordre delen af staten, for sin county exhibit, og
første præmie for hele staten for det vakre og velordnede
arrangement af sin afdeling (booth).

Hjem søgere henvende sig for fuld oplysning om land
og andet til

CITIZENS STATE BANK, Roseau, Minn.
Bendix Holdahl, Pres. Herman S. Kleinesrud, Cashier.

Sep 10
NORA SPRINGS IA